پرونده خون‌های آلوده امکان پیگیری حقوقی ندارد

رئیس سازمان انتقال خون درباره ورود خون‌های آلوده به کشور و سفر اخیر فابیوس، وزیر خارجه کشور فرانسه به ایران گفت: اتفاقی که رخ داده این بود که یک بیماری نوظهور در دنیا عرضه شده و سابقه این موضوع به ۳۰ سال قبل بازمی‌گردد، بنابراین اگر نگاه کنیم متوجه می‌شویم که شدت آلودگی‌ها در کشورهای غربی بالاتر از ایران بوده است و این جنجال‌ها در خود فرانسه نیز ایجاد شده است. خود فابیوس و مسئولان وزارت بهداشت فرانسه به دادگاه رفته و بسیاری از مسئولان آنجا تبرئه شده‌اند؛ چراکه آنها عمدی به انجام این کار نداشته‌اند. علی‌اکبر پورفتح‌اله افزود: براساس صحبتی که با کارشناسان حقوقی انجام دادیم، دریافتیم که امکان پیگیری حقوقی این ماجرا وجود ندارد، اما می‌تواند در روابط سیاسی به عنوان یک ابزار مورد استفاده قرار گیرد. بنابراین اتفاقی که ۳۰ سال قبل افتاده را نمی‌توان به لحاظ حقوقی پیگیری کرد، اما جای چانه‌زنی سیاسی دارد. ایسنا نوشت؛ او درباره غرامت‌هایی که سایر کشورها به‌دلیل ورود خون‌های آلوده از فرانسه دریافت کرده‌اند، گفت: زمانی که دولت فرانسه وارد کشوری می‌شود، ادعای خسارت نیز از سوی آن کشور اعلام می‌شود، اما تا به‌حال هیچ خسارت و محکومیت رسمی در این خصوص صادر نشده است.

خبر

صدور قرار مجرمیت در پرونده روغن پالم

معاون دادستان تهران در ارتباط با آخرین وضعیت پرونده روغن‌های پالم گفت: این پرونده با صدور قرار مجرمیت از دادسرای جرایم پزشکی و دارویی به دادگاه ارسال شد. ذبیح‌زاده در ارتباط با آخرین وضعیت پرونده موسوم به روغن‌های پالم، اظهار کرد: این پرونده با تکمیل تحقیقات و با صدور قرار مجرمیت و کیفرخواست از دادسرای ۱۹ تهران (دادسرای ویژه جرایم پزشکی و دارویی) به دادگاه ارسال شد. مرداد ماه سال گذشته بود که وزیر بهداشت درباره مصرف بیش از حد مجاز روغن پالم در لبنیات هشدار داد و گفت: پالم روغنی است که از مالزی وارد می‌شود و قیمت ارزانی دارد اما برای سلامت مردم مضر است و طبق گزارشات واصله، تخلفاتی مبنی بر وجود این چربی در لبنیات گزارش شده و نیاز است شرکت‌های متخلف از طریق رسانه‌ها به مردم اعلام شوند تا این اتهام از گردن شرکت‌های لبنیاتی که از این روغن استفاده نمی‌کنند، برداشته شود. وزیر بهداشت سپس با ارسال نامه‌ای به قوه قضائیه، از دستگاه قضا درخواست کرد تا به این پرونده ورود پیدا کرده و اجازه انتشار اسامی شرکت‌های استفاده کننده از روغن پالم را صادر کند. میزان نوشت؛ حجت‌الاسلام والمسلمین محسنی‌اژه‌ای، سخنگوی دستگاه قضا در شصت‌ونهمین نشست خبری خود با اعلام خبر ورود قوه قضائیه به پرونده روغن‌های پالم، گفت: «نامه وزارت بهداشت درباره جرائم رخ داده در خصوص روغن پالم به قوه قضائیه واصل شده و آقای جعفری دولت‌آبادی تاکید کرده‌اند که در خصوص موضوع استفاده از روغن پالم و دیگر مواردی که سلامت عمومی را تهدید می‌کنند، به صورت جدی وارد می‌شوند». بر این اساس پرونده‌ای درباره تخلفات شرکت‌ها در استفاده از روغن پالم در دادسرای جرایم پزشکی و دارویی تشکیل شد و در حال رسیدگی است.

تحلیل

اغماض در حوزه غذا و دارو پذیرفتنی نیست

مصطفی ترک‌همدانی*

مرداد سال گذشته بود که موضوع وجود روغن پالم در لبنیات از سوی وزیر بهداشت مطرح شد. این در حالی است که لبنیات به عنوان یک کالای استراتژیک در سبد غذایی خانوارها از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. با توجه به اینکه درباره روغن پالم پرونده‌های قضائی فراوانی وجود دارد اما پرونده اصلی آن در دادسرای تهران در حالی پیگیری و در مرحله صدور کیفرخواست است که در این زمینه شکایتی از سوی برخی وکلا و حقوقدانان انجام شده تا به این ترتیب در شعبه ویژه کارگزاران به بررسی پرداخته شود. به این ترتیب بازپرس پرونده دستوراتی مبنی بر جلب معاون غذا و داروی وزارت بهداشت به دادگاه داده است و دستور دیگر آن مبنی بر اعلام اسامی کارخانه‌های مصرف‌کننده از روغن پالم مطرح شده است. متاسفانه تاکنون معاونت غذا و داروی وزارت بهداشت از اعلام اسامی کارخانه‌های خاطی خودداری کرده است. با توجه به اینکه قانونگذار بر اساس قانون موظف است قوانین سفت و سختی را در برابر هرگونه کم و کاستی در زمینه غذا، خوراک و بهداشت اعمال کند، بنابر ماده ۴۳ تعزیرات حکومتی وزارت بهداشت و با شکایت مطرح‌شده باید اسامی کالاهای غیرمجاز از سوی معاونت غذا و داروی وزارت بهداشت اعلام شود. با توجه به اینکه شیر و لبنیات خوراک غالب همه افراد در جامعه است به همین دلیل همه افرادی که مبادرت به مصرف این روغن گیاهی در شیر و لبنیات کرده و با عنوان شیر پرچرب در جامعه توزیع کرده‌اند، بر اساس قانون باید به اشد مجازات محکوم شوند آن هم به این دلیل که بنابر تحقیقات انجام‌شده از سوی وزارت بهداشت این روغن خطرناک است و نباید برای کسب سود عده‌ای منفعت‌طلب، سلامت شهروندان به خطر بیفتد. بنابر ماده ۲۷۶ مجازات‌کننده باید فرد خاطی به دادگستری معرفی شود. در واقع کم‌فروشی جرم محسوب می‌شود و هر یک از افراد در هر صنفی که مبادرت به چنین اقدامی کنند مجرم محسوب می‌شوند. این روغن نه تنها چربی حیوانی نیست بلکه فقط یک افزودنی است که به‌دلیل منافع برخی از افراد سودجو مبادرت به مصرف چنین ماده‌ای کرده‌اند. در واقع جرم دیگر در این پرونده با عنوان ربا از طریق درآمد غیرمشروع در این پرونده کاملا محرز است و به این ترتیب دادگاه می‌تواند کارخانه خاطی را به اشد مجازات به دلیل این سهل‌انگاری و کم‌فروشی مجازات کند. با اعلام دعوا در این پرونده از سازمان غذا و دارو و رئیس اسبق سازمان استاندارد کشور شکایت شده است. با توجه به اینکه آنها متولی امر بوده و به دلیل عدم نظارت صحیح یا اغماض آنها اجازه فعالیت غیر مجاز به کارخانه‌ها داده شده است باید در دادگاه پاسخگو باشند. کم نیستند کارخانه‌هایی که مبادرت به تولید کالاهای بی‌کیفیت و یا تقلبی می‌کنند. هر از چند گاهی نام چند کارخانه خاطی از سوی وزارت بهداشت در رسانه‌ها اعلام می‌شود. اینکه در مراحل تولید، توزیع و مصرف سازمان غذا و داروی وزارت بهداشت به جای نظارت از بازار مصرفی کالا به دنبال چه کارهای دیگری بوده جای تامل دارد! برای مثال در برخی مواقع شاهد اعلام اسامی کارخانه‌های تولیدکننده آبلیمو، لواشک، حبوبات و... به‌عنوان تولیدکنندگان کالاهای غیرمجاز از سوی رسانه‌ها هستیم اما این اقدام نه‌تنها کافی نیست بلکه از همان مرحله تولید باید جلوی ورود این اجناس بی‌کیفیت گرفته شود. با بررسی دیگر پرونده‌ها باید توجه داشت که هنوز جرم افراد مقصر جدی گرفته نشده است. اسامی کارخانه‌هایی که مبادرت به مصرف پالم کرده‌اند هنوز از سوی رسانه‌های اعلام نشده است اما سازمان‌های ذی‌ربط از اینکه نام کارخانه خاطی افشا شوند هیچ ابایی ندارند. در موضوع روغن پالم با توجه به اینکه لبنیات به عنوان کالای استراتژیک در جامعه محسوب می‌شود بنابر قانون ۴۳۰ تعزیرات حکومتی هیچ چشم‌پوشی در زمینه محکومیت افراد مجرم در این پرونده نباید اعمال شود. سازمان غذا و دارو در این زمینه باید شفاف‌تر عمل کند. این سازمان بنابر رسالت خود باید با حساسیت بیشتر نسبت به سلامت جامعه به بررسی محصولات بپردازد تا به این ترتیب هم سلامت جامعه تضمین و هم جلوی هرگونه توزیع مواد خوراکی غیراستاندارد و مشکوک گرفته شود. اقداماتی که در سال‌های اخیر در این زمینه انجام شده تنها افشاگری در مورد ناسالم بودن یک ماده تولیدی و نهایتا جمع‌آوری باقیمانده محصولات از بازار است حال آنکه باید نظارت به قبل از تولید و توزیع برسد.

*** حقوقدان و وکیل پایه یک دادگستری**

ایرانیان چه نظری درباره زبان بین‌المللی دارند؟

اسپرانتو؛ رویای هم‌زبانی

اسپرانتو در ایران تریبونی ندارد اما در کشورهای دیگر بسیار پیشرفت کرده است

آرمان-سندوس محمدی: تا حالا اسم اسپرانتو به گوشتان خورده است؟ اسپرانتو نام یک زبان بین‌المللی است که تلفیقی از همه زبان‌هاست. ساختار ساده و علمی این زبان باعث گرایش افراد زیادی در دنیا به آن شده است. اما اسپرانتو در کشور ما لغت غریبی است که کمتر کسی از آن آگاهی دارد.

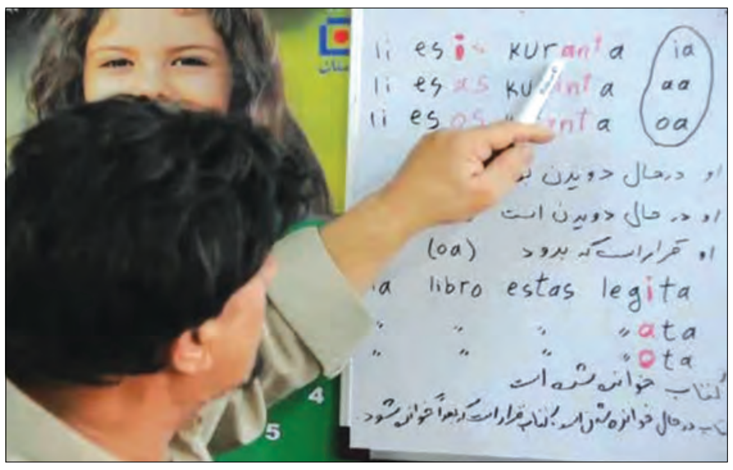

زبان بین‌المللی اسپرانتو در سال ۱۸۸۷ از سوی دکتر لودویک لازاروس زامنهوف لهستانی ساخته شد. اسپرانتو به علت ساختار علمی و آسان خود مورد توجه متفکران و دانشمندان با ملیت‌های گوناگون قرار گرفته است و به خاطر ویژگی‌های منحصربه‌فرد آن، سازمان علمی فرهنگی یونسکو در سال ۱۹۵۴ به اتفاق آرا آن را به عنوان زبان بین‌المللی بی‌طرف به رسمیت شناخت و آموزش اسپرانتو را به تمامی کشوهای عضو خود توصیه کرد. زبان اسپرانتو را به‌راحتی می‌توان در اینترنت یاد گرفت. در یکی از سایت‌هایی که این زبان را آموزش می‌دهد ذکر شده است: «این سایت یک سایت چندزبانه است که با هدف اطلاع‌رسانی به کاربران اینترنت درباره زبان بین‌المللی اسپرانتو و کمک به آنها برای فراگیری آسان و رایگان این زبان راه‌اندازی شده است. اسپرانتو، زبان بسیار مناسبی برای ارتباطات آسان است.» سایت‌ها و وبلاگ‌های مختلفی در اینترنت اقدام به آموزش این زبان کرده‌اند.

زبان اسپرانتو یک زبان کامل است

سرنماینده سازمان جهانی اسپرانتو در ایران نبود منابع مالی را عامل اصلی در ناشناخته ماندن این زبان می‌داند. احمدرضا ممدوحی در گفت‌وگو با «آرمان» می‌افزاید: در ایران این زبان تریبونی ندارد در صورتی که در کشورهای دیگر بسیار پیشرفت کرده است. او دلیل موفقیت این زبان را در کامل بودن چهار جزء اصلی آن یعنی خواندن، نوشتن، واژگان و دستور زبان می‌داند و تصریح می‌کند: هر فردی که الفبای این زبان را یاد بگیرد از نظر دیکته و تلفظ مشکلی نخواهد داشت. واژگان این زبان ۱۰۰ درصد چسپانی هستند و این خاصیت باعث می‌شود با حفظ کردن تعداد معدودی کلمه بتوان کلمات بیشتری تولید کرد. گرامر بیشتر زبان‌های دنیا بیش از ۱۵۰۰ قاعده با تعداد زیادی استثناست، در حالی که اسپرانتو در گرامر ۱۶ قاعده بی‌استثنا دارد. ممدوحی دلایل سیاسی را عامل اصلی همه‌گیر نشدن این زبان می‌داند و می‌گوید: کشورهای آمریکا و انگلیس به دلیل اینکه نمی‌خواهند موقعیت خود را از دست بدهند از همه‌گیر شدن این زبان جلوگیری می‌کنند.

ایرانی‌ها چه نظری در مورد اسپرانتو دارند؟

برای اینکه بدانیم نظر ایرانی‌ها در مورد اسپرانتو چیست با تعدادی از مردم هم صحبت می‌شویم. علی ۳۴ ساله به زبان انگلیسی مسلط است و چند سالی را خارج از کشور زندگی کرده است، او به «آرمان» می‌گوید: در مورد زبان اسپرانتو و اینکه یک زبان بین‌المللی است حرف‌هایی شنیده‌ام ولی یادگیری زبان فرانسه برای من در اولویت است. با این حال، اگر در کشور ما امکانات یادگیری این زبان وجود داشته باشد به یادگیری آن علاقه‌مند هستم. سارا ۲۷ ساله با زبان اسپرانتو آشنایی ندارد و با یادگیری این زبان هم مخالف است. او به «آرمان» می‌گوید: من با یادگیری زبانی موافق هستم که در مورد آن اتفاق‌نظر وجود داشته باشد و این اتفاق نظر در مورد زبان انگلیسی به وجود آمده است. به نظر من احتیاج به ابداع یک زبان بین‌المللی نیست، زیرا به مرور زمان همه رسم‌الخط‌ها به هم نزدیک خواهند شد. مازیار ۲۶ ساله از ناآشنابودن زبان اسپرانتو سخن می‌گوید و بعد وقتی از او در مورد علاقه‌اش به یادگیری این زبان می‌پرسیم، می‌گوید: نه، علاقه‌ای به یادگیری این زبان ندارم و ترجیح می‌دهم که به‌جای اسپرانتو، زبان انگلیسی یاد بگیرم زیرا به نظر من زبانی که می‌خواهیم برای یادگیری آن وقت بگذاریم باید دارای اصالت باشد.

مخالفان و موافقان اسپرانتو

ناهید ۲۵ ساله با زبان اسپرانتو آشنایی دارد و این زبان را یک زبان مصنوعی و ساختگی می‌داند و به «آرمان» می‌گوید: هدف سازنده این زبان ایجاد اتحاد و صلح بوده است. من از مخالفان این نوع زبان‌ها هستم و دلیل همه‌گیر نبودن آنها را مصنوعی بودنشان می‌دانم. این مصنوعی بودن هم از این ناشی می‌شود که پشت آن اندیشه، دیدگاه و فرهنگی وجود ندارد و تنها چیزی که پشت این زبان وجود دارد سیاست است. قبل از هر چیزی ما باید این سؤال را از خود بپرسیم که اصلا چرا باید دنیا یک زبان واحد داشته باشد؟ او ادامه می‌دهد: زبان مانند لباس نیست که همه یک مدل و یونیفورم بپوشند. زبان قضیه‌اش فرق می‌کند، زیرا به خاستگاه فرهنگی انسان برمی‌گردد. اما فاطمه ۲۹ ساله از زبان اسپرانتو استقبال می‌کند و یادگیری این زبان را دوست دارد. او به «آرمان» می‌گوید: به نظر من زبانی که تلفیقی از همه زبان‌ها باشد و یادگیری آن آسان باشد جالب است. صحبت کردن به یک زبان مشترک در دنیا خیلی اتفاق خوبی است. باید در حین اینکه زبان محلی خودمان را داریم بتوانیم به یک زبان جهانی هم سخن بگوییم. او ادامه می‌دهد: به نظر من باید یادگیری این زبان هم در کشور ما و هم در کشورهای دیگر جهان رواج پیدا کند تا همه افراد در دنیا بتوانند با یک زبان مشترک با هم صحبت کنند.

اسپرانتو، ساده‌ترین زبان است

یک زبانشناس در مورد زبان اسپرانتو به «آرمان» می‌گوید: اسپرانتو قرار نبوده و نیست که جای زبان مادری کسی را بگیرد. فقط هدف از اختراعش این بوده که هر کسی، در کنار زبان مادری خود، زبان اسپرانتو را بیاموزد تا بتواند با غیرهم‌زبانان ارتباط برقرار کند. هومن عباسپور می‌افزاید: اسپرانتو زبان ساده ای نیست، ولی ساده‌ترین زبان است و آموختن آن، در مقایسه با آموختن زبان‌های دیگر، وقت بسیار کمتری می‌برد و آموختن‌اش صرفه اقتصادی و زمانی دارد. او ادامه می‌دهد: اسپرانتو، انسان را در آموختن زبان‌های دیگر هم یاری می‌کند؛ بدین شکل که چون اسپرانتو زبانی کاملا منطقی است و کسی که آن را فرابگیرد می‌تواند به شیوه‌ای منطقی زبان‌های دیگر را درک کند، بیاموزد و نقد کند. او تصریح می‌کند: آنچه در سی سال اخیر سبب شد که اسپرانتو، غیر از کشورهای اروپایی‌زبان، در ایران و کشورهای جهان سوم گسترش یابد، علاوه بر برقراری ارتباط با اسپرانتودانان جهان و اندیشه استفاده از آن در حکم زبانی میانجی برای ارتباطات علمی بوده است، بدین صورت که اگر در هر رشته‌ای چند کتاب مرجع به زبان اسپرانتو نوشته یا ترجمه شود، هر دانشجویی در آن رشته، با صرف سه یا حداکثر شش‌ماه آموختن اسپرانتو، می‌تواند از آن کتاب استفاده کند، در حالی که برای استفاده از کتاب‌های علمی به زبان‌های رایج امروز، لازم است برای آموختن آن زبان، مثلا انگلیسی، چندبرابر بیش از این وقت صرف کند. عباسپور می‌گوید: آنچه مانعی جدی در راه گسترش اسپرانتو است واقعیتی انسانی است. هر کسی وقتی می‌بیند که با دانستن مقدمات زبان انگلیسی می‌تواند انبوهی از اطلاعات را در اینترنت به‌دست بیاورد، بعید می‌نماید که به زبان دوم (میانجی) دیگری احساس نیاز کند و مانع دیگرش وقت محدود انسان‌هاست که خیلی طبیعی وقتی می‌بینند که عمرشان آنقدر نیست که بخواهند ده‌ها سال چشم‌انتظار جهانی شدنِ اسپرانتو بمانند، همان زبان انگلیسی را بیاموزند که بسیار سخت‌تر از اسپرانتو است، ولی نتیجه‌ای بسیار سریع‌تر دارد و ترجیح می‌دهند با همان انگلیسی دست و پا شکسته با جهان امروز ارتباط برقرار کنند.

سومین مجموعه تاریخی به کشور بازگردانده می‌شود

بازگشت اشیای تاریخی ایران از ایتالیا

حدود ۳۰ قطعه از اشیا و آثار فرهنگی متعلق به دوران قبل و پس از اسلام که در راستای اجرای کنوانسیون «یونیدروا» درباره استرداد اموال فرهنگی مسروقه از سوی کشور ایتالیا در اختیار سفارت جمهوری اسلامی ایران در رم قرار گرفت، شهریور سال جاری (ماه سپتامبر) به کشور بازمی‌گردد. معاون سازمان میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی ایران در حالی این خبر را اعلام کرد که در دولت یازدهم شاهد بازگشت آثار و نمادهای فرهنگی کشورمان بودیم که در کشورهای دیگر به شکل غیرقانونی نگهداری می‌شد. حوزه تمدنی ایران با قدمت بیش از ۶ هزار سال دارای محصولات بی‌شماری در عرصه تاریخ ابداعات فرهنگی بشر است. این آثار هر کدام نشانگر سهمی است که مردم این نقطه از جهان در تمدن امروز بشری دارد. ایران به‌رغم بهره‌گیری از تاریخ تمدنی درخشان متاسفانه به دلیل ناآگاهی و عدم شناخت در دوران قاجار و پهلوی اول بسیاری از کشفیات باستان‌شناسی‌اش را که مدیون محققان غربی است از دست داده است و برخی از مثال‌زدنی‌ترین این آثار هم اکنون زینت‌بخش موزه‌های بزرگ جهان چون لوور، هرمیتاژ لندن و واشنگتن است. اما تلاش پیگیر دولتمردان دولت تدبیر و امید در بازپس‌گیری این گونه آثار تا به حال به پیروزی بزرگ حقوقی در بازگشت آثار تمدن باستانی چغامیش انجامیده است که امروز بعد از آثار خوروین و چغامیش سومین محموله از آثار مورد دعوی ایران وارد تهران شد.

اشیای تاریخی خوروین

دی‌ماه سال گذشته سایت رسمی نهاد ریاست‌جمهوری به نقل از یک منبع آگاه از صدور حکم دادگاه بلژیک به نفع ایران پس از ۳۵ سال و استرداد اشیای عتیقه خوروین خبر داد و اعلام کرد: پس از ۳۵ سال پیگیری حقوقی، دادگاه استیناف در بلژیک در دعوای مربوط به اشیای عتیقه «خوروین» نزدیک ساوجبلاغ به نفع ایران رأی داد. به موجب این رأی، یک مجموعه نفیس و گرانبها از میراث فرهنگی ایران که در سال‌های قبل و بعد از انقلاب، به‌طور غیرقانونی از کشور خارج شده بود، به ایران بازگردانده شد.

اشیای تاریخی چغامیش

خردادامسال رئیس مرکز امور حقوقی بین‌المللی نهاد ریاست‌جمهوری از بازگشت اشیای باستانی و ارزشمند تپه چغامیش پس از ۵۰ سال، از آمریکا به ایران خبر داد. محسن محبی اعلام کرد: با تلاش‌ها و پیگیری‌های مرکز امور حقوقی بین‌المللی نهاد ریاست‌جمهوری در دیوان داوری ایران –آمریکا و در دادگاه‌های آمریکایی، سرانجام اشیای باستانی و ارزشمند تپه چغامیش پس از ۵۰ سال، امروز از آمریکا به ایران بازگشت. به گفته این مقام مسئول در نهاد ریاست‌جمهوری، این اشیا در سال ۱۳۴۴ در منطقه چغامیش خوزستان کشف شده و در سال ۱۳۴۳ با تصویب دولت وقت برای مطالعه و تحقیق به امانت در اختیار موسسه شرق‌شناسی دانشگاه شیکاگو قرار گرفته بود.

موفقیت جدید در بازگرداندن اشیای تاریخی

روز گذشته هم جمهوری اسلامی ایران به موفقیت جدید بین‌المللی در مورد استرداد اموال فرهنگی مسروقه که به‌طور غیرقانونی از کشور خارج شده بودند دست یافت و برخی از آثار متعلق به دوران قبل و پس از اسلام که در سال‌های گذشته از کشور خارج و در ایتالیا از سوی پلیس میراث فرهنگی شناسایی و توقیف شده بودند، در مراسمی با حضور محمدحسن طالبیان، معاون میراث‌فرهنگی کشور و پائولا پیاچنتینی مسئول دفتر توقیف اموال فرهنگی مسروقه موزه ملی هنرهای شرقی شهر رم در محل این موزه به نماینده سفارت کشورمان تحویل داده شد. به گزارش آرمان و به نقل از روابط عمومی سازمان میراث فرهنگی پس از سال‌ها پیگیری مستمر حقوقی سازمان میراث فرهنگی و سفارت جمهوری اسلامی ایران در رم و در نهایت پس از صدور رای دادگاه تجدیدنظر شهر میلان، این اموال فرهنگی به کشورمان بازگردانده شد. معاون سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری در این باره گفت: امروز برای نخستین بار کنوانسیون [illegible] «یونیدروا» [illegible] به ایران [illegible] نخستین محموله [illegible] بازگردانده شده است [illegible] محمدحسن طالبیان افزود: پس از [illegible] تلاش و پیگیری سفارت جمهوری اسلامی ایران در ایتالیا، پلیس میراث فرهنگی ایتالیا و مجموعه حقوقی سازمان میراث فرهنگی ایران، سرانجام فعالیت‌های حقوقی به نتیجه رسید و برخی از اشیای مربوط به قبل و بعد از اسلام که برخی از آنها منحصر به فرد است از سوی پلیس اموال فرهنگی ایتالیا تحویل سفارت ایران داده شد.

در نشست مشترک بهزیستی و قوه قضائیه مطرح شد

مصرف مواد، دلیل ۵۰ درصد جرائم

«در حال حاضر ۵۰ درصد از جرائم کشور مبتنی بر استفاده از مواد مخدر و ناشی از مصرف آن است و حتی در قتل‌ها نیز اعتیاد تاثیر زیادی داشته است و متاسفانه امروز مصرف روانگردان‌ها به آن افزوده شده است که در راستای کاهش این مساله و این بیماری (اعتیاد) نیز با بهزیستی پروژه‌های مشترکی خواهیم داشت». این اظهارات را روز گذشته معاون اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضائیه در نشست مشترک با سازمان بهزیستی کشور که به امضای سند همکارهای مشترک برای پیشگیری از وقوع جرم منجر شد، انجام داد. محمد باقر الفت همچنین گفت: آسیب‌های اجتماعی در تمامی ابعاد زمینه‌ساز وقوع جرم بوده یا ارتباطی مستقیم با جرائم گوناگون دارد.

منازعات جزو ۱۰ جرم اول کشور

او درباره خشونت اظهار کرد: متاسفانه در حال حاضر شاهد افزایش خشونت در سنین و جنسیت‌های مختلف هستیم و منازعات در سطح همه استان‌ها در جایگاه ۱۰ جرم اول قرار گرفته است. الفت همچنین به استفاده از آلات مختلف چون قمه، چاقو و حتی سلاح‌های گرم در این منازعات اشاره کرد و گفت: این مساله نشان دهنده گسترش خشونت در جامعه و همچنین افزایش جرائم مربوط به آن است و در چنین شرایطی وظیفه ما پیشگیری و کاهش این اقدامات در سطح فردی و اجتماعی است. او عنوان کرد: برای پیشگیری‌های رشدمدار و همچنین انجام هرگونه اقدام موثری در راستای کاهش جرائم و آسیب‌ها باید مدارس و مهدکودک‌ها را مبنا قرار دهیم تا بتوانیم شاهد پیشگیری‌های رشدمدار در جامعه باشیم. [illegible] افزایش همکاری با آموزش و پرورش هستیم. این مقام مسئول در قوه قضائیه درباره [illegible] اعتیاد، مواد مخدر و روانگردان‌ها گفت: [illegible] مرتکبان [illegible] خرید، فروش و تولید مواد مخدر، محرک و روانگردان‌ها در قانون دیده شده است، اما [illegible] در این مساله جدی گرفت و در این سند همکاری برای کاهش آسیب‌ها در مبتلایان به اعتیاد با نگاه درمان‌محور اقدامات موثری را در نظر گرفته‌ایم.

پروژه مشترک بهزیستی و قوه قضائیه

معاون اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضائیه در مورد سند همکاری مشترک با بهزیستی گفت: در حال حاضر شاهد بلوغ همکاری‌های بین دستگاهی در جهت کاهش آسیب‌های اجتماعی هستیم. سازمان بهزیستی با معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضائیه دارای مشخصات و خصیصه‌های بارزی است که این همکاری‌ها می‌توانند در پیشگیری و کاهش وقوع جرم در جامعه بسیار تاثیرگذار باشند. الفت در ادامه با تاکید بر آنکه تمامی اقدامات در این سند همکاری در راستای تئوری‌های موفق علمی و الگوهای موفق سایر کشورها و بومی‌سازی‌های آنها در کشور بوده است، گفت: در حال حاضر همه سازمان‌هایی که در حوزه کاهش آسیب و پیشگیری از آن فعالیت می‌کنند لزوم این نوع نگاه را برای کاهش آسیب در جامعه پذیرفته و بر آن تاکید دارند. او در ارتباط با گسترش روزافزون همکاری با بهزیستی گفت: این همکاری‌ها ناشی از درک درست دو طرف از آسیب و اقدامات مناسب در راستای کاهش آن است و امیدواریم نتیجه آن کاهش آسیب‌ها و پیشگیری از وقوع جرم در کشور باشد. ایسنا نوشت؛ الفت در ارتباط با این سند همکاری نیز تصریح کرد: این سند همکاری در ۲۱ عنوان به صورت پروژه‌ای میان بهزیستی و قوه قضائیه تنظیم شده و در آن خانواده، مشاوره‌های قبل و حین ازدواج، کاهش طلاق، کاهش آثار منفی ناشی از این پدیده، فرزندان طلاق و غیره همگی لحاظ شده‌اند و برای اجرایی کردن هر یک از این مسائل در جامعه نیز پروژه‌هایی در این سند همکاری در نظر گرفته شده‌اند.

افزایش آسیب‌های اجتماعی و وقوع جرم

همچنین در این نشست رئیس سازمان بهزیستی کشور، آسیب‌های اجتماعی [illegible] رو به افزایش دانست. انوشیروان محسنی بندپی ادامه داد: [illegible] وقوع جرم [illegible] آسیب‌های اجتماعی [illegible] این است که روند رو به رشدی در آسیب‌های اجتماعی در ادوار گذشته داشته‌ایم. ایرنا نوشت؛ بندپی ازجمله این آسیب‌های اجتماعی را افزایش زنان سرپرست خانوار، افزایش معتادان و کاهش سن اعتیاد عنوان کرد.

یادداشت

موفقیت‌های پیاپی در بازگرداندن اشیای تاریخی

محمدرضا کارگر*

۲۸ عدد از اشیای فرهنگی و تاریخی ایران با همکاری دولت ایتالیا به ایران برگردانده می‌شود. در دو سال گذشته این برای چندمین بار است که اشیای تاریخی که در کشورهای دیگر نگهداری می‌شده‌اند به ایران بازگردانده شده‌اند. این آثار فرهنگی، هنری که بیشتر آثار سفالی هستند، مربوط به دوران اسلامی (ایلخانیان و تیموریان) هستند و بر اساس پرونده‌ای که از سال ۱۳۹۰ تا امروز در جریان است سرانجام به ایران بازگردانده می‌شوند. بر اساس کنوانسیون یونیدروا و کنوانسیون ۱۹۷۰ یونسکو کشورهای عضو این کنوانسیون که آن را پذیرفته‌اند موظف شدند، اشیای فرهنگی و تاریخی کشورهای دیگر را که به شکلی غیرقانونی وارد کشورشان شده است، به کشور صاحب و دارنده آن بازگردانند. بر همین اساس پلیس ایتالیا بازدیدهایی را از فروشگاه‌های آثار فرهنگی و تاریخی در ایتالیا انجام می‌دهد که در یکی از این بازدیدها از مغازه‌ای متوجه آثار فرهنگی و تاریخی می‌شود که به نظر می‌رسد به شکلی غیرقانونی در این مغازه وجود دارد. در بررسی‌ها مشخص می‌شود این مغازه متعلق به یک پاکستانی است که تبعه دولت ایتالیا بوده است. این اشیا فقط مربوط به ایران نبوده و کشورهایی مانند عراق، افغانستان و حتی چین هم مالک بخشی از این آثار هستند. بعد از اینکه این آثار از سوی دانشگاه هنرهای شرق‌شناسی رم مورد مطالعه و کارشناسی قرار می‌گیرد مشخص شد ۲۸ عدد از آنها متعلق به فرهنگ ایرانی بوده است که در این زمینه اطلاع‌رسانی می‌شود. بعد از اینکه این اطلاع‌رسانی صورت می‌گیرد دولت ایران برای تسریع در کار و انجام بهتر امور اقدام به گرفتن وکیل برای این پرونده و بازگرداندن اشیای تاریخی به کشور می‌کند. دانشگاه شرق‌شناسی ایتالیا در آن زمان در مورد استرداد این اشیا اینگونه استدلال می‌کند که درست است این اشیا به شکل غیرقانونی وارد کشور ایتالیا شده است اما صداقت دارنده و مالک این اشیا در معرفی جایی که این اشیا را از آن آورده است می‌تواند تاثیر کلیدی در شناسایی دولت و مالک اصلی این آثار داشته باشد. دارنده این آثار بعد از دستگیری و بازجویی ادعا می‌کند که این اشیا را از تایلند وارد کشور ایتالیا کرده و از ایران نخریده است. این ادعای وی صادقانه طرح می‌شود و در نهایت دادگاه ایتالیا می‌پذیرد این فرد به منظور قاچاق این اقدام را انجام نداده و از این اتفاقات بی‌اطلاع بوده است. بر اساس رای این دادگاه اشیای تاریخی به ایران بازگردانده شده و این فرد نیز نه تنها محاکمه نمی‌شود بلکه دولت ایتالیا مبلغی را تحت عنوان حق نگهداری در قبال مدت زمانی که این فرد وظیفه حفظ و نگهداری این اشیا را بر عهده داشته برای او طلب کرده است که از سوی دولت ایران به او پرداخت خواهد شد. مراحل نهایی و بازگرداندن این اشیا هم‌اکنون در حال انجام است و امیدوار هستیم به زودی این اشیا در پی اتفاقات قبلی و استردادهای قبلی که در ماه‌های گذشته در دولت یازدهم به وقوع پیوست، به کشور بازگردانده شود. حدود پنج قلم از این اشیا تقلبی هستند و ما با وجود اینکه این مساله را می‌دانیم و برای اینکه مساله تقلبی بودن این پنج قلم در دنیا در آینده باعث سوءاستفاده‌های احتمالی نشود به همراه آثار تاریخی دیگر به کشور این آثار تقلبی را هم بازمی‌گردانیم. این اتفاق را به فال نیک می‌گیریم. استرداد آثار تاریخی به کشور چند وقتی است هم‌زمان با شروع به کار دولت یازدهم در کشور باب شده و امیدواریم این روند ادامه پیدا کرده و متوقف نشود، زیرا دولت توانسته است با حفظ هویت ملی و تاکید بر ارزش‌های ملی و مذهبی و با احقاق حقوق حقه‌مان آثار تاریخی و فرهنگی را به کشور برگرداند. با وجود این، برای سایر آثار تاریخی ایران که در کشورهای دیگر قرار دارد و با توجه به اینکه منشور کوروش و سنگ‌نوشته‌های تخت جمشید در آمریکا وجود دارد و همچنین آثار تاریخی بسیار دیگری در کشورهایی مثل فرانسه و انگلیس داریم که از زمان قاجار و اوایل پهلوی از کشور خارج شده‌اند باید تلاش‌های مجدانه و پیگیری‌های لازم برای بازگشت این اشیای باارزش ملت ایران با طرح ادعای حقوقی به حق انجام شود. در سال‌های گذشته برخی از سوءمدیریت‌ها و سودجویی‌ها باعث شده است اشیای ارزشمند تاریخی از کشور ما خارج شده و در نقاط مختلف دنیا سرگردان باشد. برخی از این اشیا در موزه‌های بزرگ دنیا هستند و خارجی‌ها با به نمایش گذاشتن آنها سود کلانی می‌برند، حال آنکه اگر مدیریت درستی وجود داشت این اشیا در ایران می‌بودند و سود حاصل از آنها نیز به ایران می‌رسید. ممکن است در ذهن برخی از نخبگان جامعه این تصور باشد که در این رابطه تعامل سیاسی صرف شده است در حالی که اینطور نبوده و ادعای مالکیت ما به حق بوده و مورد قبول واقع شده است. در شرایط فعلی و بعد از توافقات هسته‌ای می‌توانیم تا حد زیادی امیدوار باشیم که آثار تاریخی کشورمان که نشان و نماد فرهنگ و تمدن غنی کشورمان هستند به ایران بازگردانده شوند. تلاش فوق‌العاده دولت تدبیر و امید در چند ماه اخیر و توجه فرهنگی دولت، فضای سیاسی در دنیا و اثبات حقانیت ایران در مسائل مختلف از جمله بحث هسته‌ای و حسن‌نیت و همکاری دستگاه‌های علمی از مهم‌ترین دلایل بازگردانده شدن این اشیاست. اکنون زمان زیادی از حصول توافق نمی‌گذرد و ما در آینده با توجه به سیاست تنش‌زدایی که در پیش گرفته‌ایم، می‌توانیم موفقیت‌های بیشتری نیز کسب کنیم.

***مدیرکل امور موزه‌ها**

دیدگاه

زبان پریشان و اندیشه پریشان

محمدزارعی*

وقتی به شخصیت تاریخی و ملی جوامعی که دغدغه تجدد را در ذهن و عمل دارند، می‌نگریم و رسوبات فرهنگی و اجتماعی‌شان را بررسی می‌کنیم، تقلید را عنصری کلیدی و همه‌گیر در چنین جامعه‌ای خواهیم یافت. جوامع عقب‌افتاده فرهنگی و اجتماعی شبیه بودن را بر اصل بودن در بسیاری از مواقع ترجیح می‌دهند. بسیار مایلند عین یک چیز را داشته باشند تا اصل آن را. خواهان آن هستند نقش بازی کنند به جای آنکه به واقع زندگی کنند. این رویکرد، پریشانی شخصیت می‌آورد. زبان را پریشان و بهم‌ریخته می‌کند که نمادی از ترک‌خوردگی فضای اجتماعی جامعه است. بسیاری از تجددخواهان دوران اول مشروطه فرآیند کسب تجدد در ایران را نیز تقلید صرف از ظاهر و باطن فرنگ می‌دانستند غافل از آنکه راه تجدد از خودشناسی، نقادی و واکاوی خویشتن خویش می‌گذرد. آنها می‌خواستند تمام سنت را بشویند و بپاشند و بریزند اما بازخوانی سنت است که چالش‌ها را به رخ می‌کشد، کاستی‌ها را برملا می‌کند و به سوی شناخت روانه می‌سازد. راه تجدد از بازگشت به جامعه می‌گذرد و نه مفتون شدن به جذابیت‌های غرب. اصلاح و بهروزی از راه تخریب به دست نمی‌آید. فرنگی‌مآبی عیبی است که تقلید را هنر و خرد نقادانه را پلید می‌نمایاند. در ساختمان جامعه‌ای که خودفهمی، فردیت و بازخوانی سنت رواج چندانی ندارد، ادعای سیرکردن روند تجدد یا جامعه در حال گذار گره بر باد زدن است. در چارچوب یک جامعه زمانی که همرنگی و الگوگزینی ناآگاهانه راهی هموارتر از اندیشه و خودبودن و فردیت را پیدا می‌کند، چه فرآیندی از این آسوده‌تر که تمام آنچه نماد پیشرفت و تمدن در فرنگ تلقی می‌شود را در قالب ساختارهای جامعه خودی جای داده و از آن همان توقع را داشته باشیم که روشنفکران اروپا در دوران روشنگری داشتند. جامعه‌ای که زبان پریشان دارد اندیشه‌اش نیز پریشان است. فرهنگی که ساختاری ترک‌خورده از الگوگزینی ناآگاهانه دارد نمادهایش نیز الفاظ مهجور فرنگی خواهد بود. اگر به جامعه بازگردیم و به وارسی چالش‌ها و فراز و نشیب‌های شخصیتی و بی‌قوارگی‌های فرهنگی روی آوریم راه تجدد بر ما گشوده خواهد شد.

***پژوهشگر مسائل اجتماعی**

عکس خبری

آیین کهن «نوروز صیاد» در جزیره قشم

مهر: اصغر بشارتی

صیادان جزیره قشم میانه تابستان هر سال را نوروز یا نوروز صیاد می‌نامند که اولین روز از فصل گرمای واقعی است. در نوروز صیاد، هیچ‌یک از صیادان قشمی هیچ ماهی و موجود آبزی دیگری را صید نمی‌کند. این آیین تا چند سال پیش در دیگر مناطق ساحل‌نشین خلیج فارس نیز برگزار می‌شد اما امروز روستای سلخ را می‌توان یگانه محل برگزاری این آیین و طلایه‌دار اجرای آیین نوروز صیاد نامید؛ آیین کهنی که با طلوع خورشید آغاز و تا پاسی از شب ادامه می‌یابد و برگرفته از سنت های اجتماعی و فرهنگی مردم این نقطه از کشورمان است. در این روز حلوای مخصوصی نیز توسط زنان روستا از خرما پخته می‌شود که بین مردم و گردشگران طرفداران زیادی دارد.